

Nr 52.

Ankom till riksdagens kansli den 16 maj 1924 kl. 1 e. m.

Utlåtande, i anledning av väckt motion om ändrad lydelse av 2 § 2 mom. c) i förordningen den 1 juni 1923 angående ersättning av statsmedel för skada till följd av olycksfall, som förorsakats av krigsförhållandena under 1914—1919 års världskrig.

I en inom andra kammaren av herr *Lindberg* väckt, till bankoutskottets förberedande behandling hänvisad motion nr 259 har hemställts, »att riksdagen måtte besluta, att § 2, mom 2 c i förordningen den 1 juni 1923 angående ersättning av statsmedel för skada till följd av olycksfall, som förorsakats av krigsförhållandena under 1914—1919 års världskrig, måtte er-hålla följande förändrade lydelse:

c) till den avlidnes fader eller moder, adoptivfader eller adoptivmoder eller, om båda föräldrarna eller adoptivföräldrarna leva, till båda gemensamt, därest de varit av den avlidnes arbete *i avsevärd mån beroende* och annan till livränta berättigad ej finnes, en livränta å ett årligt belopp av 600 kronor.»

Till stöd för framställningen har motionären anfört, bland annat, följande:

»Förordningen har nu varit i tillämpning under ett halvt år. De härunder gjorda erfarenheterna synas motivera ett övervägande från riksdagens sida, om icke en förändring bör vidtagas i avseende på bestämmelsen angående villkoren för livräntas utgående till *föräldrar* efter person, som ljutit döden under omständigheter, på vilka ifrågavarande förordning har avseende. Villkoret för att dylik ersättning nu skall utgå är, att de efterlevande föräldrarna skola av den avlidnes bidrag hava varit för sitt uppehälle *huvudsakligen beroende*. Detta stadgande, som överensstämmer med bestämmelsen i gällande olycksfallsförsäkringslag och 1909 års militärsättningsförordning, har tolkats så, att den omkomne skall *till mer än hälften* hava bidragit till föräldrarnas underhåll för att ersättning skall tillerkännas dem. På grund härav har ersättning icke kunnat utgå i fall, då *ömmade omständigheter* förelegat, vilket dock tidigare föranlett riksdagen att besluta ersättning till efterlevande föräldrar.»

Beträffande motiveringen i övrigt får utskottet hänvisa till motionen.

Över förevarande motion har statskontoret på anhållan av utskottet avgivit utlåtande; och har statskontoret därvid överlämnat införskaffade yttranden från riksförsäkringsanstalten och försäkringsrådet. Samtliga ifrågavarande yttranden jämte en inom riksförsäkringsanstalten vid ärendets behandling uttalad avvikande mening äro såsom bilagor fogade vid detta utlåtande.

Utskottet.

I 2 §, 2 mom. c) av förevarande förordning stadgas att, om i förordningen avsett olycksfall medfört den skadades död, i ersättning skall utgivas till den avlidnes fader eller moder, adoptivfader eller adoptivmoder eller, om båda föräldrarna eller adoptivföräldrarna leva, till båda gemensamt, därest de för sitt uppehälle varit av den avlidnes arbete huvudsakligen beroende och annan till livränta berättigad ej finnes, en livränta å ett årligt belopp av 600 kronor.

I motionen har nu hemställts, att uttrycket »*huvudsakligen beroende*» måtte utbytas mot »*i avsevärd mån beroende*». Till stöd härför har motionären framhållit, bland annat, att till följd av författningsbestämmelsens nuvarande lydelse ett mycket stort antal i och för sig behjärtansvärda ansökningar om livränta måst avvisas.

Såsom statskontoret i sitt ovanberörda utlåtande erinrar, uttalade 1920 års riksdag den mening, att ersättningsfrågor av hithörande art borde bedömas efter andra synpunkter än understödsfrågor i allmänhet. I överensstämmelse härmed föreslogs ursprungligen, att åt författningsrummet skulle givas samma lydelse som motionären nu ifrågasatt. Kungl. Maj:ts proposition i ämnet till 1923 års riksdag upptog emellertid, i enlighet med försäkringsrådets förslag, samma avfattning av stadgandet, som återfinnes i motsvarande bestämmelser uti olycksfallsförsäkringslagen och militärsättningsförordningen; och blev denna lydelse av riksdagen godkänd.

Av den i ärendet förebragta utredningen framgår, att erfarenheten givit vid handen, hurusom med hänsyn till den ifrågavarande bestämmelsens avfattning ersättning icke kunnat medgivas i den omfattning, som därmed torde hava avsetts. Under sådana förhållanden vill det synas vara av behovet påkallat, att åtgärder vidtagas i syfte att åstadkomma en lindring i nu stadgade villkor för ersättnings medgivande i förevarande fall.

Beträffande sättet för åvägabringande av en dylik lättnad hava skiljaktiga meningar gjort sig gällande. Sålunda har riksförsäkringsanstalten föreslagit, att, utan ändring av ersättningsbeloppets storlek 600 kronor, såsom förutsättning för ersättnings utgivande skulle stadgas allenast, att föräldrarna varit av den avlidnes arbete *beroende*. En ledamot av anstalten har i särskilt yttrande ifrågasatt, att livränta skulle utgå med 600 kronor, därest föräldrarna varit *huvudsakligen beroende*, samt, därest de varit *i mindre grad beroende*, med det mindre belopp, som prövades skäligt, dock ej understigande 300 kronor. Försäkringsrådet har upptagit sistnämnda förslag

med den ändring, att livräntan jämväl i de fall, där föräldrarna ej varit av den avlidnes arbete huvudsakligen beroende, borde fastställas till visst bestämt belopp, förslagsvis 400 kronor, varvid någon skälighetsprövning således icke skulle ifrågakomma. Statskontoret har för sin del ansett, att det av försäkringsrådet framlagda förslaget vore att föredraga.

Av statistisk utredning, som utöver de i riksförsäkringsanstaltens yttrande meddelade uppgifterna överlämnats till utskottet, framgår att antalet intill utgången av april månad 1924 prövade ansökningar om livränta utav här förevarande art utgjort 119. Av dessa ansökningar hava 9 bifallits, medan återstoden eller 110 måst avslås, då föräldrarna icke varit av de avlidnas arbete huvudsakligen beroende. I fråga om de 9 fall, där livränta beviljats, framgår av berörda utredning, att sedan avdrag skett för belopp, som på grund av gällande föreskrifter redan utginge, de av riksförsäkringsanstalten tillerkända livräntebeloppen uppgått i ett fall till 600 kronor och i ett till 501 kronor, i fyra fall växlat mellan 235 kronor och 386 kronor, allt i hela krontal räknat, samt i ett fall utgjort endast 3 kronor 94 öre. I ett fall slutligen har avdraget överstigit 600 kronor, vadan något livräntebelopp ej kunnat utgå.

Vid prövning av de framlagda ändringsförslagen har utskottet, med hänsyn till vad i ärendet förekommit, ansett sig icke kunna biträda vare sig det av försäkringsrådet framlagda och av statskontoret tillstyrkta förslaget eller den särskilda mening, som vid ärendets behandling inom riksförsäkringsanstalten uttalats av en utav anstaltens ledamöter, då nämligen, så som nyss anförts, på grund av de avdrag, vilka författningsenligt skola ägas, livräntebeloppen i allt fall avsevärt beskäras. Utskottet har i stället funnit sig böra förorda den lydelse av bestämmelsen, som utav riksförsäkringsanstalten ifrågasatts och enligt vilken livräntebeloppet skulle utgå med 600 kronor i samtliga de fall, där föräldrarna varit av den avlidnes arbete beroende. Vid frågans behandling förlidet år uttalades också den mening, att starka billighetsskäl talade för att här ifrågavarande personer genom statsmakternas försorg finge sin framtid någorlunda ekonomiskt tryggad.

Enligt vad riksförsäkringsanstalten meddelat, har för ifrågavarande ändamål hittills utbetalts endast omkring 40,000 kronor. Under sådana förhållanden läser ett bifall till vad utskottet förordat icke påfordra någon ökning av det nu utgående anslaget, 150,000 kronor.

Enligt utskottets mening synas de föreslagna bestämmelserna böra tillämpas retroaktivt, så att livräntebelopp, som tillerkännas på grund av författningsrummets nya lydelse, utgå från och med den dag, då förordningen trädde i kraft, eller den 1 juli 1923. Såsom statskontoret framhållit, torde hittills avslagna framställningar om ersättning och däribland även de, som blivit av försäkringsrådet prövade, böra av riksförsäkringsanstalten upptagas till förnyad behandling enligt de nu förordade bestämmelserna.

Under åberopande av det anförda får utskottet hemställa,

att riksdagen, i anledning av förevarande motion II: 259, må för sin del antaga följande förslag till

FÖRORDNING

om ändrad lydelse av 2 § 2 mom. c) av förordningen den 1 juni 1923 angående ersättning av statsmedel för skada till följd av olycksfall, som förorsakats av krigsförhållandena under 1914—1919 års världskrig:

Härigenom förordnas, att 2 § 2 mom. c) av förordningen den 1 juni 1923 angående ersättning av statsmedel för skada till följd av olycksfall, som förorsakats av krigsförhållandena under 1914—1919 års världskrig, skall erhålla följande ändrade lydelse:

2 §.

2 mom. Har olycksfallet medfört den skadades död, skall i ersättning utgivas:

c) till den avlidnes fader eller moder, adoptivfader eller adoptivmoder eller, om båda föräldrarna eller adoptivföräldrarna leva, till båda gemensamt, därest de för sitt uppehälle varit av den avlidnes arbete *beroende* och annan till livränta berättigad ej finnes, en livränta å ett årligt belopp av 600 kronor,

Denna förordning träder i kraft den 1 juli 1924; skolandet livränta, vartill rätt inträder på grund av den här stadgade lydelsen av ifrågavarande författningsrum, beräknas för tiden från och med den 1 juli 1923.

Stockholm den 16 maj 1924.

På bankoutskottets vägnar:

BERNH. ERIKSSON.

Vid detta ärendes slutbehandling hava närvarit:
 av första kammaren: herrar *Gustafsson, K. J. A., Lindley, Öhngren, Björnsson, Enhörning, Berge och Bodin*;
 av andra kammaren: herrar *Eriksson i Grängesberg, Gustafsson i Örebro, Bäcklund, Lovén, Ryberg, Höglund och Persson i Björnsbyholm*.

KUNGL. STATSKONTORET.

*Bilaga 1.**Till Riksdagens Bankoutskott.*

Att döma av riksdagens uttalande i dess skrivelse den 10 april 1920 (nr 126), som föranledde den utredning, vilken låg till grund för framställningen till 1923 års riksdag rörande ordnandet av ifrågavarande olycksfallsersättningar, var det avsett, att dessa ersättningsfrågor — även när det gällde ersättning till föräldrar efter den genom olycksfallet omkomne — skulle bedömas efter andra synpunkter än understödsfrågor i allmänhet. Oaktat någon erinran icke från riksdagens sida framställdes mot berörda för 1923 års riksdag framlagda förslag (prop. nr 117), vilket i nu förevarande avseende upptog samma stränga villkor för ersättning åt den avlidnes föräldrar, som finnas stadgade i olycksfallsförsäkringslagen och militärsättningsförordningen, måste det alltså nu, då erfarenheten visar att bestämmelserna lägga hinder i vägen för medgivande av ersättning i den omfattning, som avsågs, få anses vara angeläget att söka åstadkomma en mildring i sålunda gällande villkor. Bland de olika förslag, som i sådant syfte framkommit, synes enligt statskontorets mening det av försäkringsrådet framlagda vara att föredraga. Jämväl i det avseendet instämmer statskontoret med försäkringsrådet, att det synes lämpligt att, om bestämmelserna ändras, den nya lydelsen blir gällande från och med den 1 juli 1924; någon retroaktiv tillämpning torde nämligen icke böra förekomma. Men å andra sidan bör måhända uttryckligen sägas ifrån, att det är avsett, att de avslagna framställningarna om ersättning och däribland även de, som blivit av försäkringsrådet prövade, skola av riksförsäkringsanstalten upptagas till förnyad prövning enligt den mildring i villkoren, som kan komma att medgivas.

Någon ökning i det beräknade anslagsbeloppet för nästa budgetår torde icke vara erforderlig. Stockholm den 24 april 1924.

PER SÖDERMARK.

*C. A:son Leijonhufvud.**| Carl Peyron.*

Till Kungl. Statskontoret.

Med anledning härav får riksförsäkringsanstalten anföra följande.

På anförda skäl har motionären föreslagit, att möjligheterna för föräldrar att komma i åtnjutande av den ersättning, till vilken de enligt omförmälda förordning kunna vara berättigade, borde utsträckas och för den skull hemställt, att riksdagen måtte besluta, att 2 § 2 mom. c) i omförmälda förordning måtte erhålla följande ändrade lydelse:

»c) till den avlidnes fader eller moder, adoptivfader eller adoptivmoder eller, om båda föräldrarna eller adoptivföräldrarna leva, till båda gemensamt, därest de varit av den avlidnes arbete *i avsevärd mån beroende* och annan till livränta berättigad ej finnes, en livränta å ett årligt belopp av 600 kronor.»

Motionären önskar sålunda utbyta ordalagen »*huvudsakligen beroende*» mot »*i avsevärd mån beroende*».

I det utlåtande, som låg till grund för den till 1923 års riksdag avlåtna propositionen, nr 117, med förslag till bestämmelser angående ersättning av statsmedel för skada till följd av olycksfall, som förorsakats av krigsförhållandena under 1914—1919 års världskrig, framhöllo marinförvaltningen, kommerskollegium och riksförsäkringsanstalten i fråga om föräldrars rätt till livränta, bland annat, följande:

»Enligt gällande olycksfallsförsäkringslag liksom enligt 1909 års militärersättningsförordning äga föräldrar rätt till livränta, därest de för sitt uppehälle varit av den avlidnes arbete *huvudsakligen beroende*. Detta stadgande har av riksförsäkringsanstalten i regel tolkats så, att den omkomne skall till mer än hälften hava bidragit till föräldrars underhåll för att ersättning skall tillerkännas dem. Det synes emellertid som om i nu ifrågavarande fall mindre rigorösa bestämmelser borde fastställas för livräntas utgående. Eders Kungl. Maj:t och riksdagen hava också vid skilda tillfällen tillerkänt livräntor i fall, där *ömmade omständigheter* förelegat. Med hänsyn till de förhållanden, under vilka dessa olycksfall inträffat, finna ämbetsverken skäl också föreligga för en utsträckning av rätten till sådana livräntor, varför i förslaget inlutit en bestämmelse, som lämnar den prövande myndigheten en möjlighet öppen till ersättningsrättens utsträckande.» I sitt författningsförslag föreslogo ämbetsverken att uttrycket »*huvudsakligen beroende*» skulle utbytas mot orden »*i avsevärd mån beroende*».

Försäkringsrådet, som yttrade sig över förslaget, framhöll härvid, att rådet vid prövning av ersättningsfrågor av förevarande slag utgått först och främst därifrån, att livränta icke borde tillerkännas föräldrar, därest de voro arbetsföra eller i övrigt ägde tillräckliga försörjningsmöjligheter utan det bidrag, den avlidne kunde hava lämnat dem. Däremot hade skälighetsprövning kommit till användning i fall, där föräldrarna ansetts icke hava kunnat försörja sig utan den avlidnes bidrag. Då ämbetsverken i sitt förslag såsom villkor uppställt »för sitt uppehälle» beroende, höll försäkrings-

rådet före, att meningen icke torde hava varit, att livränta skulle tillerkännas föräldrar för att bibehålla dessas levnadsstandard. Om också uttrycket »huvudsakligen beroende» skulle, åtminstone beträffande nu ifrågasvarande ersättningsfall, kunna *anses för strängt*, syntes å andra sidan det av ämbetsverken föreslagna uttrycket »i avsevärd mån beroende» vara alltför svävande. Kostnaderna för livräntor till föräldrar torde härjämte vid en vidsträckt tolkning av detta uttryck komma att avsevärt överstiga, vad av ämbetsverken beräknats. Försäkringsrådet föreslog därför, att samma formulering skulle användas, som förekommer i olycksfallförsäkringslagen, nämligen »huvudsakligen beroende». Detta blev också riksdagens mening.

För frågans belysande har riksförsäkringsanstalten, som enligt förenämnda förordning har att handlägga ifrågasvarande ersättningsärenden, ansett lämpligt att återgiva några siffror, utvisande antalet inkomna ansökningar, resultatet av anstaltens prövning av de gjorda framställningarna m. m. alltifrån tiden för författningens ikraftträdande — den 1 juli 1923 — intill den 22 nästlidne februari.

Såsom av bifogade tablå (Bil. A)¹ framgår, har under denna tid till riksförsäkringsanstalten inkommit 359 framställningar, på grund av vilka i 124 fall ersättning utgått och i 181 fall avslag meddelats; återstående 54 ansökningar äro beroende på prövning i anstalten.

Av det samlade antalet framställningar hava icke mindre än 121 ingivits av föräldrar till på grund av krigsförhållandena förolyckade personer, av vilka 9 bifallits, 90 avslagits och 22 ännu äro föremål för riksförsäkringsanstaltens prövning. I 33 fall hava de föräldrar, vilkas ansökningar blivit av anstalten avslagna, med stöd av 12 § i förevarande författning besvärat sig hos försäkringsrådet, som i 8 fall fastställt anstaltens avslagsbeslut; övriga 25 fall äro fortfarande föremål för försäkringsrådets prövning.

Av dessa siffror framgår sålunda, att hitintills icke 10 procent av de av föräldrar gjorda framställningarna kunnat bifallas. Den anförda statistiken giver också vid handen, att riksförsäkringsanstaltens och försäkringsrådets tolkning av begreppet »huvudsakligen beroende» hitintills varit samstämmande.

Det torde likväl icke hava varit statsmakternas mening, att ersättningsmöjligheterna enligt ifrågasvarande förordning skulle bliva så begränsade, som verkligen blivit fallet. Såsom av motionären framhållits, har 1920 års riksdag uttalat, att *förevarande ersättningsfrågor borde bedömas efter andra synpunkter än understödsfrågor i allmänhet*. Härvid må erinras om vederbörande departementschefs uttalanden i kungl. propositionerna nr 34 och 35 till 1920 års riksdag, i vilka Kungl. Maj:t föreslog riksdagen, bland annat, medgiva, att årliga understöd måtte utgå från allmänna indragningsstaten till vissa namngivna personer, vilkas söner omkommit på grund av minexplosioner, förorsakade av förhållandena under världskriget. I berörda fall hade av vederbörande ämbetsverk införskaffade upplysningar givit vid handen, att de omkomnas föräldrar icke kunde anses hava varit för sitt uppehälle huvudsakligen beroende av de förolyckades arbete. Departementschefen ansåg likväl med hänsyn till de särskilda förhållanden, under vilka olyckshändelserna inträffat, att starka billighetsskäl talade för, att ersättning i så stor omfattning, som kunde anses skäligt, bereddades de omkomnas föräldrar. Dessa synpunkter biträdades av riksdagen, som tillerkände vederbörande understöd enligt de gjorda framställningarna.

¹ I utlåtandet åberopade tablåer ej här återgivna.

De jämförelsevis stränga fordringar, som enligt 1916 års olycksfallsförsäkringslag och 1909 års militärsättningsförordning med rätta uppställts för föräldrars rätt till erhållande av livränta, anser riksförsäkringsanstalten nu liksom tidigare icke här böra ifrågakomma. Ej endast de utredande ämbetsverken utan även försäkringsrådet har ju också ansett, att uttrycket »*huvudsakligen beroende*» måste anses för strängt i förevarande fall.

Innan riksförsäkringsanstalten inlåter sig på frågan, i vilken utsträckning rätten till erhållande av livränta för föräldrar bör äga rum, vill anstalten framhålla, att förevarande ersättningsärenden äro av synnerligen svårbedömlig natur. Erfarenheten har visat, att de inkomna uppgifterna i fråga om föräldrarnas levnadsförhållanden vid tiden för olycksfallens inträffande äro mycket svävande. Framför allt hava upplysningarna om de avlidnas bidragsverksamhet gentemot föräldrarna varit mycket knapphändiga och vaga. Med hänsyn till den avsevärda tidrymd — i många fall ända upp till ett tiotal år — som förflutit, sedan förolyckandet ägde rum, har det givetvis stått utom möjligheternas gränser att vinna kontroll över de lämnade upplysningarna. Givetvis vore det därför enklast, att *villkoret för föräldrars rätt till livränta helt bortfölla*. Detta skulle sålunda innebära ett övergivande av hittills gällande behovsprincip och en övergång till ett utgivande av ersättning utan hänsynstagande till föräldrarnas ekonomiska ställning. En sådan ersättningsprincip — så behjärtansvärd den än vore — skulle emellertid stöta på finansiella svårigheter. Komme sålunda livräntor att tillerkännas i de något över 300 fall, där de förolyckade efterlämnat endast föräldrar, måste man antagligen — även med beaktande av de avdrag, som jämlikt 4 § i förenämnda förordning skola verkställas — räkna med rätt så avsevärda belopp utöver dem, som redan av riksdagen ställts till förfogande.

En viss begränsning i rätten till livränta för föräldrar synes därför böra fastställas. I vilken omfattning detta bör ske, blir då närmast en ekonomisk fråga, som är beroende på möjligheterna att — utan bortseende av billighetens krav — hålla ersättningarna inom anslagets ram.

I detta sammanhang vill anstalten anföra några siffror, som härvid kunna vara av betydelse. Det av de utredande ämbetsverken beräknade årliga anslaget för ersättningar till efterlevande föräldrar, som »i avsevärd mån» skulle hava varit beroende av den omkomnes arbetsförtjänst, hade upptagits till 90,000 kronor. Detta belopp nedsattes icke av riksdagen, ehuru nyssnämnda villkor utbytts mot det strängare »huvudsakligen beroende». Av det sålunda för budgetåret 1923—1924 anvisade anslaget har intill den 22 februari 1924 utgivits kronor 1,444: 25 (i 9 fall).¹ Hitintills har sålunda till föräldrar utgått ett synnerligen ringa belopp. Med nu gällande bestämmelser skulle säkerligen av det beräknade anslaget, 90,000 kronor, en mycket liten del för budgetåret 1923—1924 komma till användning. Det framgår också, att de enligt 4 § i oförmälda förordning stipulerade avdragen varit så avsevärda, att det i författningen angivna livräntebeloppet, 600 kronor, endast undantagsvis kommer att i sin helhet utgå. Fastmera torde man kunna beräkna, att ifrågavarande livräntebelopp i ej oväsentlig grad kommer att reduceras.

Såsom ovan angivits, har riksförsäkringsanstalten i icke mindre än 90 fall måst meddela avslag å av föräldrar ingivna framställningar om erhållande av livräntor. I dessa fall har som avslagsgrund angivits, att sökan-

¹ Cirka 23,500 kronor hade vid samma tidpunkt utbetalats till änkor och barn.

dena icke med ledning av de inkomna utredningarna kunnat anses hava varit för sitt uppehålle huvudsakligen beroende av de avlidnas arbete. Härvid har anstalten med stöd av försäkringsrådets ovan omförmälda uttalande icke ansett sig kunna utgiva livränta, då sökandena vid de förolyckades död varit arbetsföra eller de i övrigt ägt tillräckliga försörjningsmöjligheter, även om de avlidnas bidrag kunnat vara rätt så betydande. I andra fall, där viss arbetsoförmåga förelegat, har åter det tillskott, som lämnats av de omkomna, varit så obetydligt, att ersättning icke kunnat ifrågakomma. För att tjäna till ledning vid ärendets bedömning har anstalten verkställt en utredning angående de förolyckades bidragsverksamhet i ovan omförmälda 90 fall. Såsom av härvid fogade uppställning (Bil. B) framgår, har i 21 fall något bidrag icke lämnats, i 12 fall hava uppgifter icke kunnat införskaffas i berörda hänseende och i 57 fall hava de avlidna i större eller mindre grad bidragit till föräldrarnas utkomst. Författningsändringen skulle då i första hand hava betydelse för dessa 57 framställningar.

För den händelse livränta tillerkändes i alla dessa fall, skulle detta medföra en årlig merkostnad av 34,000 kronor, allt under förutsättning att livräntorna utginge med hela sitt belopp. Verkställd undersökning har emellertid givit vid handen, att i det övervägande antalet fall ersättning i form av kapital och livränta redan tillerkänts föräldrarna, ehuru i regel med belopp understigande 600 kronor per år. I nu ifrågavarande 57 fall torde alltså dylik ersättning hava utgått med varierande belopp i åtminstone 47 fall, varför säkerligen ett betydligt mindre anslagsbelopp synes behöva tagas i anspråk. Vidkommande de av föräldrar gjorda framställningarna, vilka ännu icke blivit föremål för Riksförsäkringsanstaltens prövning och de ansökningar, som alltjämt förväntas inkomma, är det givetvis omöjligt att nu beräkna, vilka kostnader dessa komma att medföra. Den gångna tidens erfarenhet har dock visat, att antalet av de från föräldrar inkommande ansökningarna icke torde komma att uppgå till det beräknade antalet, liksom stipulerade avdrag komma att väsentligen nedbringa kostnaderna.

Såsom tidigare framhållits, torde likväl någon begränsning böra äga rum för ersättnings utgående till efterlevande föräldrar. Härvid skulle ju, såsom också motionären hemställt, den av de utredande ämbetsverken föreslagna bestämmelsen »därest de varit av den avlidnes arbete *i avsevärd mån beroende*», kunna införas. Genom ett dylikt stadgande torde en viss utsträckt möjlighet för föräldrarna till livräntas erhållande komma att förefinnas. Det återstår dock alltid svårigheten att tolka begreppet »i avsevärd mån». Ifråga om i Bil. B. upptagna 57 fall, där genom utredningarna blivit upplyst, att bidragsverksamheten förelegat från de avlidnas sida, framgår, att bidraget i 19 fall (Grupp I) utgått med mindre än 200 kronor, i 16 fall (Grupp II), med belopp varierande mellan 200 kronor och 499 kronor, i 16 fall (Grupp III) mellan 500 kronor och belopp därutöver. I 6 fall hava de förolyckade bidragit med mindre, ej angivna belopp. Verkställd utredning (se Bil. B) har tillika givit vid handen, att medeltalet av årsinkomsten för föräldrar, som åtnjutit bidrag enligt Grupp I, uppgått till 939 kronor samt medeltalet för bidraget till 90 kronor. Samma siffror för Grupp II utvisa respektive 940 kronor och 300 kronor samt för Grupp III respektive 645 kronor och 669 kronor. Skulle nu villkoret »i avsevärd mån beroende» uppställas, torde fara föreligga, att en författningsändring komme att lämna ett relativt magert resultat för ersättningssökandena. Riksförsäkringsanstalten ifrågasätter därför, huruvida icke lämpligen »i avsevärd mån»

strykes och sålunda föräldrar, som varit *beroende* av de avlidnas arbete, skulle tillerkännas rätt till livränta. Härvid skulle då avses sådana föräldrar, *vilka varit helt eller delvis hänvisade till den avlidnes bidragsverksamhet för bestridandet av nödiga utgifter för livsuppehållet med hänsyn till vad som vanligen erfordras för personer i liknande samhällsställning.*

Vid tillämpningen av nyssberörda stadgande blir givetvis skälighetsprövning i rätt stor omfattning nödvändig. Särskilt torde detta bliva förhållandet i avseende å de under grupp I å Bil. B. upptagna fall. Härvid får man taga i betraktande, bland annat, föräldrarnas inkomster och bidragets storlek i förhållande härtill, syskonens antal och möjligheter att bidraga till föräldrarnas uppehälle, föräldrarnas hälsotillstånd o. s. v. I ett och annat fall torde ersättning kunna beviljas, ehuru ganska ringa bidrag lämnats av den avlidne, t. ex. då behovet för föräldrarna under hans livstid var jämförelsevis ringa, eller hans förvärvsmöjligheter ännu voro outvecklade, men förutsättningar för större bidragsverksamhet, därest vederbörande levat, kunnat anses föreligga.

Om nu en förnyad omprövning av ovan omförmälda 57 fall skulle medföra att livränta verkligen skulle komma att utgå i samtliga dessa fall, har en inom riksförsäkringsanstalten verkställd undersökning — med ledning av *nu* förefintligt material — givit vid handen att ett belopp av cirka 27,000 kronor för budgetåret 1923—1924 skulle vara tillräckligt. Härvid har anstalten, efter verkställd utredning funnit, att i medeltal 120 kronor skulle komma att avdragas från utgående livräntor på grund av redan tillerkända ersättningar. Faktiskt torde emellertid — med hänsyn till att de inkomna uppgifterna i åtskilliga fall måste fullständigas — kunna räknas med att nyssnämnda belopp, 27,000 kronor, i ej ringa grad kan nedbringas. I vissa fall torde nämligen föräldrarnas beroende av de omkomnas bidrag icke med ledning av hitintills inkomna uppgifter kunna anses styrkt, liksom ytterligare införskaffade upplysningar i andra fall torde komma att utvisa, att avdragen från de beviljade livräntorna bliva högre än vad nu kunnat utrönas. Anstalten har nämligen hittills i dessa senare fall, där föräldrarna icke varit »huvudsakligen beroende» av de förolyckades arbete, icke ansett sig behöva ingå i närmare undersökning beträffande storleken av de ersättningsbelopp, som på grund av krigsförsäkring och annorledes utgått till respektive föräldrar och dödsbon.

Vidkommande storleken av de livräntebelopp, som sålunda skulle komma att utgå, kan det måhända i vissa fall sättas i fråga, om ett så relativt högt belopp som 600 kronor per år bör utgå, där den omkomne visserligen lämnat sitt bidrag till föräldrarnas försörjning, men i allt fall icke med ett så avsevärt belopp, att en livränta till ovan angivna storlek kunde anses skäligen. En viss nedsättning skulle i dylika fall möjligen kunna vara motiverad. Med hänsyn till den omständigheten, att, såsom ovan framhållits, ifråga om de ojämförligt flesta av de 90 fall, där riksförsäkringsanstalten meddelat avslag beträffande föräldrars rätt till livränta, viss ersättning redan utgått till dessa föräldrar i form av kapitalbelopp och livräntor, för vilka avdrag enligt 4 § i förevarande förordning skola verkställas, torde en reducering av livräntorna till belopp understigande 600 kronor medföra, att nu föreslagna utsträckning i rätten att erhålla livränta bleve tämligen illusorisk. Uppmärksammas må också, att statsmakternas mening i förevarande fall icke varit att endast ersätta den ekonomiska förlust, som enligt olycksfallsförsäkringslagen bör gottgöras, utan här utgående ersättningar torde jämväl

få betraktas som en särskild gåva, föranledd av de speciella förhållanden, under vilka olycksfallen inträffat. Skulle en reducering i vissa fall av livräntebeloppet verkställas, komma vederbörande ämbetsmyndigheter härjämte att ånyo stå inför tolkningssvårigheter, som man genom ovan framlagda förslag velat undanröja.

Denna utvidgning av författningsbestämmelsens räckvidd torde böra givas retroaktiv verkan, så att densamma må avse jämväl prövade framställningar. Riksförsäkringsanstalten anser det visserligen principiellt mindre riktigt, att en bestämmelse med tillbakaverkande kraft vid ersättningsfrågors utgående införes, men med hänsyn till dessa ersättningsfrågors egenartade karaktär synes ett sådant stadgande vara försvarligt. Det skulle nämligen innebära en uppenbar och till synes obefogad orättvisa mot dem, som ingivit sina ansökningshandlingar enligt ifrågasatt förordning inom sådan tid, att de hittills hunnit prövas och avgöras i förhållande till dem, som av ena eller andra anledningen ännu icke kommit att giva sig till känna, att låta en sådan tillfällig omständighet bliva avgörande för deras rättsställning i detta avseende. Någon skyldighet att inom viss tid ingiva ansökning, har icke föreskrivits, och den omständigheten, att ansökning icke ingivits, kan väl tänkas bero på ännu icke förvärvat kännedom om författningens tillvaro eller om dess föreskrifter. Om den ifrågasatta ändringen i förevarande förordning anses böra komma till stånd, torde därför någon betänklighet icke behöva möta mot, att densamma får avseende även å fall, som enligt nu gällande författning blivit prövade och avgjorda.

En omprövning av de framställningar, som av riksförsäkringsanstalten avslagits, kommer säkerligen att medföra ett ingalunda oväsentligt arbete för anstalten, som för ändamålet måste för någon tid påräkna ytterligare extra arbetskraft utöver den, som för närvarande har att handlägga dessa ersättningsfrågor. Arbetet med prövningen av de undan för undan inkommande framställningarna komma också vid ett införande av nu föreslagna utsträckning av möjligheten till ersättning att medföra en ökning av arbetsbördan utöver den beräknade. Därest någon ökning av anslaget till riksförsäkringsanstaltens verksamhet skulle bliva erforderlig, torde anstalten därom få göra särskild framställning till Kungl. Maj:t.

Under åberopande av vad sålunda anförts får riksförsäkringsanstalten för sin del föreslå,

att 2 §, 2 mom. c) i kungl. förordningen den 1 juni 1923 angående ersättning av statsmedel för skada till följd av olycksfall, som förorsakats av krigsförhållandena under 1914—1919 års världskrig, måtte erhålla följande ändrade lydelse:

c) till den avlidnes fader eller moder, adoptivfader eller adoptivmoder eller, om båda föräldrarna eller adoptivföräldrarna leva, till båda gemensamt, därest de för sitt uppehälle varit av den avlidnes arbete *beroende* och annan till livränta berättigad ej finnes, en livränta å ett årligt belopp av 600 kronor, samt

att vad sålunda stadgas, skall tillämpas från och med den 1 juli 1923.

Avskrift av riksförsäkringsanstaltens protokoll, utvisande vid ärendets handläggning uttalad skiljaktig mening, bifogas. Stockholm den 12 mars 1924.

J. MAY.

Nils Källström.

Bilaga 3.

Riksförsäkringsanstaltens protokoll den 11 mars 1924.

Närvarande:

Herr Generaldirektören *May*,
 Byråchefen *Eisen*,
 » *von Schulzenheim*,
 Tillfälliga ledamoten *Källström*.

§ 1.

Byråchefen *von Schulzenheim* var av skiljaktig mening och anförde:

»Såsom framgår av vad riksförsäkringsanstalten anført, har det enligt hittills gällande lagstiftning — olycksfallsförsäkringslagen, militärsättningsförordningen och förordningen om ersättning i anledning av krigsolycksfall — icke under alla omständigheter ansetts tillräckligt, att den avlidne sonen eller dottern lämnat ett t. o. m. ganska betydande bidrag till föräldrarnas underhåll för att livränta till föräldrar skall kunna tillerkännas. Så torde t. ex. livränta ej kunna givas, om en avliden son, som på grund av vissa omständigheter i livstiden huvudsakligen bidragit till faders eller moders eller bägges uppehälle, efterlämnat även syskon med samma eller större förmåga att lämna bidrag. I dylika fall hava nämligen föräldrarna ej ansetts vara för sitt uppehälle huvudsakligen beroende av den avlidnes arbete.

Vidkommande förhållandet mellan å ena sidan det belopp, som den avlidne i livstiden lämnat i bidrag till efterlevande fader eller moder eller till bägge, och å andra sidan storleken av den livränta, som i anledning av dödsfallet bör utgå till någondera av dem eller till bägge, kan vid bestämmande av grunderna för livränteersättnings belopp storleken av det av den avlidne i livstiden lämnade bidraget ej ensamt vara avgörande, utan lär därvid viss hänsyn böra tagas jämväl till föräldrarnas behov, även i den mån det ej funnit uttryck i storleken av ifrågakomna bidrag. Sålunda kommer i betraktande föräldrarnas större eller mindre arbetsförmåga — vid dödsfallet och framdeles —, förefintligheten av andra barn med viss, om ock endast begränsad försörjningsförmåga m. fl. övriga omständigheter.

I stort sett och i flertalet fall kan det dock sägas, att storleken av det av den avlidne i livstiden lämnade bidraget är en mätare på den ekonomiska förlust, föräldrarna genom dödsfallet lidit. Då enligt gällande lagstiftning såsom förutsättning för föräldrars rätt till erhållande av livränta i ifrågavarande fall uppställt, att de skola hava varit för sitt uppehälle huvudsakligen beroende av den avlidnes arbete, står det därför också i överensstämmelse härmed, att livräntan rättvisligen ansetts böra till beloppet tillmätas så, att den om möjligt kan förslå till föräldrarnas huvudsakliga framtida bärgning.

Enligt olycksfallsförsäkringslagen utgives livränta till fader eller moder eller bägge föräldrarna, om de leva, med ett belopp, motsvarande $\frac{1}{4}$ av den avlidnes årliga arbetsförtjänst, vilken enligt i lagen stadgade beräkningsgrunder kan växla mellan 450 och 2,400 kronor, och utgör densamma alltså minst 112 kronor 50 öre och högst 600 kronor om året.

Enligt militäresättningsförordningen utgår för närvarande ifrågavarande slags livränta med för alla fall 360 kronor om året.

Enligt nu ifrågavarande förordning om ersättning i anledning av krigsolycksfall utgår livräntan till föräldrar med ett likaledes för alla fall fixt belopp av 600 kronor om året.

En mildring, i enlighet med vad nu tillämnas, av den hittills gällande regeln för tillerkännande av ersättningar i förevarande fall kan nu komma att rubba *såväl* vissa av de förutsättningar, som hittills kommit i betraktande vid prövningen av frågor, huruvida livränteersättning skall utgå eller icke, *som även* de grunder, vilka böra vara avgörande vid bestämmande av beloppet av ifrågavarande slags ersättning.

I förra hänseendet kan det ifrågasättas, om ej med den ändrade lydelse av ifrågavarande stadgande, som riksförsäkringsanstalten föreslår, livränta skulle böra tillerkännas t. ex. även i fall, där enligt hittills gällande lag den omständigheten, att den avlidne även efterlämnat fullt försörjningsförmögna syskon, föranlett, att livränta ej ansetts kunna givas. Det kan nämligen med fog göras gällande, att, i den mån det av den avlidne i livstiden lämnade bidraget inrymmer inom den enligt den allmänna lagstiftningen barn gent emot föräldrar åliggande försörjningsplikt, vilken försörjningsplikt i lika grad med övriga syskon ålegat den avlidne, föräldrarna för sitt uppehälle varit »beroende» av dem alla och sålunda även av den avlidne.

I varje fall innebär den tillämnade mildringen av ifrågavarande villkor redan enligt motionärens förslag, att livränteersättning skall tillerkännas i anledning av en, ekonomiskt sett, mindre förlust, än som, på sätt enligt gällande lagstiftning förutsättes, är av huvudsaklig betydelse för föräldrarnas försörjning. Enligt riksförsäkringsanstaltens förslag skulle denna förlust kunna komma att närma sig den gräns, där densamma knappast kan ekonomiskt uppskattas.

Det lär därför böra tillses, att en tillfredsställande proportion fortfarande upprätthålles mellan förlusten och den ersättning för densamma, som statsverket kan böra utgiva. Ett motsatt förfaringsätt skulle kunna hava till följd, att det inträffade dödsfallet komme att medföra *icke blott* att en vida högre ersättning komme att tillerkännas, än som svarar mot dens behov, det gäller, *utan även* att andra efterlevande försörjningspliktiga på grund av dödsfallet helt befriades från att lämna bidrag.

Utvidgar man emellertid med särskild hänsyn till de intressen, som ifrågavarande förordning om ersättning i anledning av krigsolycksfall avser att tillgodose, ersättningsrätten till efterlevande föräldrar enligt denna förordning till att omfatta även fall, då enligt förutnämnda båda övriga författningar ersättning ej kan tillerkännas, ehuru även där staten är eller kan vara fullt ut *lika intresserad* part, synes det vara desto mera anledning att viss försiktighet iakttages med avseende å beloppet av de ersättningar, som sålunda skulle komma tillerkännas. I fråga om de under olycksfallsförsäkringslagen och militäresättningsförordningen hörande fall, varvid som nämnts ersättningen till föräldrar är eller kan vara avsevärt lägre än enligt förevarande förordning skulle vid en ändring av ifrågavarande stadgande

i nu föreslagen riktning denna synpunkt i motsvarande mån kräva mindre beaktande.

Redan om man inskränker sig till en sådan mildring av det villkor, ifrågavarande stadgande innefattar, som av motionären föreslås, uppstår sålunda fråga om huruvida ej, försåvitt ersättningsrätten därigenom vidgas, en dylik utvidgning även bör åtföljas av möjlighet till en sådan nedsättning av den på grund av dödsfallet utgående livränteersättningen, att densamma bättre motsvarar de förändrade förutsättningarna för ersättningens tillerkännande och det ändamål, som därmed åsyftas. Detta bör i varje fall bli påkallat, om man härvid går så långt som riksförsäkringsanstaltens förslag innebär.

Av denna anledning kan jag ej ansluta mig till anstaltens ifrågavarande förslag, med mindre denna sida av den föreliggande frågan även vinner beaktande; och det oavsett att i vissa fall enligt den ifrågavarande förordningens allmänna förutsättningar avdrag skall ske från livränteersättningen i enlighet med vad i § 4 sägs.

I åtminstone 10 av de av riksförsäkringsanstalten omförmälda redan prövade 57 fall, där enligt anstaltens förslag ersättning skulle komma att tillerkännas utöver de hittills bifallna 9 fallen, skulle dock något sådant avdrag ej komma att ske. Härtill komma i betraktande *dels* de beräknade omkring dubbelt så många fall, där ansökning ännu icke inkommit till riksförsäkringsanstalten, *dels ock* de fall, där avdraget är jämförelsevis obetydligt. I de av de redan prövade omkring 47 fall, där avdrag skulle komma att ske, är detta växlande i olika fall, men *i medeltal* synes det ej komma att överstiga 120 kronor. Jag kan alltså ej biträda anstaltens mening, att den föreslagna utvidgningen av ersättningsrätten skulle bli illusorisk genom en sådan möjlighet till nedsättning av ersättningsbeloppet som jag av här ovan anförda skäl rättvisligen ansett böra bli en följd av utvidgningen.

Då emellertid hänsynen till avdrag, som nyss nämnts, måhända ej bör fränkännas all inverkan vid bestämmande av dessa ersättningsbelopp, och då det alltid måste vara förenat med svårighet att med hänsyn till framtida förändrade förhållanden, som även kunna böra komma i betraktande, tillfredsställande bestämma ersättningsbeloppet, synes mig något med hänsyn till dessa omständigheter avpassat minimibelopp böra fastställas för livräntor av ifrågavarande slag. Detta synes skäligen kunna bestämmas till *högst* 300 kronor om året.

Med ett så högt tilltaget minimibelopp blir det sannolikt endast i några få fall, som livräntan behöver bestämmas efter skälighetsprövning till ett årligt belopp mellan 600 och 300 kronor.

Vad kostnadsfrågan beträffar bör härigenom kostnaden för de nu föreslagna åtgärderna kunna, utan åsidosättande av ändamålet med statens ingripande i hithörande fall, nedbringas med mellan hälften och två tredjedelar av kostnaden för genomförande av riksförsäkringsanstaltens förslag.

Med avseende å vad motionen innehåller, anser jag mig slutligen böra anmärka i fråga om ett under ärendets tidigare behandling inom anstalten framställt förslag att till uttrycket huvudsakligen beroende skulle fogas »eller eljest synnerligen ömmande omständigheter föreligga», att man med ett sådant stadgande skulle komma att frångå den eljest såväl i ifrågavarande författning som i militärsättningsförordningen och olycksfallsförsäkringslagen uppställda grundvalen för bedömandet av hithörande frågor, nämligen att det förevarande beroendet av den avlidnes arbete skall hänföras till

förhållandena före dödsfallet. Skulle avgörandet ske med hänsyn till ömmande omständigheter, som kunna hava framträtt även efter dödsfallet och alltjämt kunna vara underkastade förändringar, skulle detta kunna leda till förnyade upprepade framställningar från samma vederbörande samt *andra praktiska svårigheter*, särskilt svårigheten att med ett sådant uttrycksätt kunna åvägabringa den utredning, som blir erforderlig för att kunna finna någon i erforderlig grad objektiv norm för prövningen, i den mån en dylik i så fall kan ernås.

På grund av vad sålunda anförts anser jag,

att, därest ändring nu sker i ifrågavarande förordning i föreslagen riktning, 2 § mom. 2 c) i förordningen bör givas följande ändrade lydelse:

c) till den avlidnes fader eller moder, adoptivfader eller adoptivmoder, eller om båda föräldrarna eller adoptivföräldrarna leva, till båda gemensamt, försåvitt annan till livränta berättigad ej finnes och de för sitt uppehälle varit av den avlidnes arbete *beroende*, en livränta å ett årligt belopp av, därest de varit *huvudsakligen beroende* av den avlidnes arbete, 600 kronor, och därest de *i mindre grad varit beroende* av den avlidnes arbete, å det lägre belopp, som prövas skäligt, men som icke må understiga 300 kronor,

samt att vad sålunda stadgas skall tillämpas från och med den 1 juli 1923.»

Vid protokollet:

Gunnar Björkman.

Bestyrkes å tjänstens vägnar:

E. Zettergren.

KUNGL. FÖRSÄKRINGSRÅDET.

Bilaga 4.

Till Statskontoret.

Med anledning härav får rådet anföra följande.

Motionen avser, att i nämnda bestämmelse, enligt vilken vid dödsfall livränta med 600 kronor utgår till den avlidnes föräldrar under förutsättning bland annat, att de varit av hans arbete huvudsakligen beroende, uttrycket »huvudsakligen beroende» skulle utbytas mot uttrycket »i avsevärd mån beroende». Riksförsäkringsanstalten, som avgivit yttrande i ärendet, har föreslagit uttrycket »beroende». En av anstaltens ledamöter, byråchefen v. Schulzenheim, har i särskilt yttrande föreslagit, att livränta skulle utgå med 600 kronor, därest föräldrarna varit »huvudsakligen beroende», samt, därest de »i mindre grad» varit beroende, med det lägre belopp, som prövas skäligt, men som icke må understiga 300 kronor.

Samtliga förslagen avse således en utvidgning av föräldrars rätt till livränta enligt förordningen, dock med bibehållande av villkoret, att de skola hava varit av den avlidnes arbete beroende.

Förordningens uttryck »huvudsakligen beroende», tillkom på förslag av rådet, som i underdånigt utlåtande den 20 januari 1923 bland annat anförde, att i förordningen syntes böra användas samma uttryck som i olycksfalls-

försäkringslagen, men tillika medgav, att uttrycket, åtminstone i fråga om fall av förevarande art, kunde anses vara alltför strängt.

Det framgår tydligt av bestämmelserna om efterlevandes rätt, att föräldrar, såväl enligt lagen som förordningen, hava en mindre gynnad ställning än änkor och barn. Under det att änka och barn i varje fall äro berättigade till livränta, kan livränta till föräldrar ifrågakomma endast 1) om annan till livränta berättigad ej finnes, samt 2) om de för sitt uppehälle varit av den avlidnes arbete huvudsakligen beroende. Såväl lagen som förordningen avse således i förevarande hänseende egentligen undantagsfall.

Såsom i motionen framhålles, torde riksdagen få anses hava menat, att förevarande ersättningsfrågor borde bedömas efter andra synpunkter än understödsfrågor i allmänhet. Sålunda ansåg sig riksdagen år 1920 böra bifalla propositionerna nr 34 och 35 om beviljande av understöd till föräldrar av förevarande kategori och därvid, såsom det vill synas, mindre tagit hänsyn till, huruvida föräldrarna varit beroende av den avlidnes arbete, än till, att de befunnit sig i behövande omständigheter. En mildring, på sätt i motionen föreslås, av gällande villkor synes därför på goda skäl kunna ifrågasättas. Huruvida uttrycket »huvudsakligen beroende» bör ändras till »avsevärt beroende», eller, i enlighet med riks försäkringsanstaltens förslag, till allenast »beroende», synes vara utan egentlig betydelse. Båda uttrycken äro visserligen svävande, men torde, praktiskt taget, hava samma innebörd. Anstaltens uttryck »beroende» torde därför, såsom enklare, böra föredras.

Dock synes det knappast lämpligt att gå så långt, som i motionen och av riks försäkringsanstalten föreslås, nämligen att även i sådana fall, där föräldrarna ej varit huvudsakligen beroende av den avlidnes arbete, bestämma livräntan till ett belopp av 600 kronor, utan torde, såsom jämväl i v. Schulzenheims reservation förordas, i dessa fall livräntan kunna utgå med något lägre belopp. Man skulle därigenom undvika den oegentligheten, att livräntan i dylika fall, även med de i 11 § stadgade avdrag, eljest ofta kunde komma att avsevärt överstiga beloppet av de kontanta bidrag eller värdet av det understöd i annan form, som den avlidne i livstiden lämnat föräldrarna. Det torde jämväl kunna uppfattas såsom en orättvisa, om livräntan bleve lika stor, vare sig den avlidnes bidrag varit betydande eller icke. Möjligen kunna även statsfinansiella skäl tala för bestämmande av lägre livräntor i förevarande fall, vilka icke avsetts i nu gällande förordning.

Emellertid är redan den skälighetsprövning, som förutsättes vid bedömande, huruvida föräldrarna varit »huvudsakligen» beroende eller icke, på grund därav, att prövningen måste avse förhållanden under en flera år tillbaka i tiden liggande tidsperiod, ganska ömtålig, och enligt den nämnda reservationen skulle i de fall, där föräldrarna icke varit »huvudsakligen» beroende, ytterligare sådan prövning erfordras för att avgöra livräntans skäligen storlek. För att något inskränka omfattningen av dessa skälighetsprövningar, synes mest praktiskt att även för den mindre livräntan bestämma ett visst belopp, t. ex. 400 kronor, i stället för att endast bestämma gränserna 300 och 600 kronor.

I enlighet med vad sålunda anförts, torde den ifrågavarande bestämmelsen 2 §, 2 mom. c) böra erhålla ungefär följande ändrade lydelse:

c) till den — — — arbete *beroende* och — — — finnes, en livränta, därest de varit av den avlidnes arbete *huvudsakligen beroende*, å ett år

ligt belopp av 600 kronor och i övriga fall, å ett årligt belopp av 400 kronor.

Den ändrade bestämmelsen torde kunna träda i kraft den 1 juli 1924. Någon ökning i de för förordningens tillämpning redan anslagna beloppen torde ej vara erforderlig.

Stockholm den 25 april 1924.

På Kungl. Försäkringsrådets vägnar:

AND. LINDSTEDT.

| *Erik Rörmy.*